

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΝ

Αποστολή με Fax & e-mail

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΟΙΚ. ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΤΟΠ. ΑΥΤ/ΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝ. Δ/ΣΗΣ
& ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ
Ταχ. Δ/ση: Σταδίου 27
Ταχ. Κώδικας: 101 83 - ΑΘΗΝΑ
Πληροφορίες: Γ. Στεφανάκης
Τηλέφωνο: 213-1364838**

Αθήνα 7 Ιανουαρίου 2013

Αριθμ. Πρωτ.: 44674

**ΠΡΟΣ: τις Αποκεντρωμένες
Διοικήσεις του Κράτους**

ΘΕΜΑ: Έγκριση των πράξεων ανάληψης πολυετών υποχρεώσεων.

ΣΧΕΤ.: Το υπ' αριθμ. 40917/9-11-2012 έγγραφό μας.

Σε συνέχεια του ανωτέρω σχετικού και κατόπιν ερωτημάτων που υποβάλλονται από Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, αναφορικά με την τηρητέα διαδικασία για την «έγκριση» των πράξεων ανάληψης πολυετών υποχρεώσεων των ΟΤΑ, σημειώνουμε κατά λόγο αρμοδιότητας του Υπουργείου μας τα ακόλουθα:

Α. Ήδη, με την υπ' αριθμ. 30/19664/20-4-2011 (ΑΔΑ: 4ΑΓ3Κ-1) κοινή εγκύκλιο των Υπουργείων Εσωτερικών και Οικονομικών, επισημάναμε με τρόπο σαφή (στο στοιχείο [δ] της παρ. 7 «Λοιπά θέματα» της εγκυκλίου) ότι οι «*διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 21 του ν. 2362/1995, όπως ισχύει, και της παρ. 2 του άρθρου 5 του π.δ. 113/2010, οι οποίες προβλέπουν την έγκριση των πράξεων ανάληψης πολυετών υποχρεώσεων από τον εποπτεύοντα Υπουργό, δεν εφαρμόζονται στους ΟΤΑ α' και β' βαθμού, οι πράξεις των οποίων υπόκεινται κατά το Σύνταγμα και το νόμο μόνο σε έλεγχο νομιμότητας, που ασκείται σύμφωνα με τις ειδικές για αυτούς διατάξεις*».

Β. Περαιτέρω, με το υπ' αριθμ. 15126/10-5-2012 έγγραφό μας, τοποθετηθήκαμε διεξοδικά επί των ζητημάτων που αφορούν την εφαρμογή της

προαναφερόμενης διάταξης του ν. 2362/1995, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή της από το άρθρο 21 του ν. 3871/2010 και την παρ. 12 του άρθρου 4 του ν. 4038/2012 σημειώνοντας, εν κατακλείδι, ότι και μετά την έναρξη ισχύος των διατάξεων της παρ. 12 του άρθρου 4 του ν. 4038/2012, παραμένει αμετάβλητο, ως προς το πεδίο εφαρμογής του, το κανονιστικό πλαίσιο για την εφαρμογή του οποίου παρασχέθηκαν διευκρινήσεις στους ΟΤΑ με το στοιχείο (δ) της παρ. 7 της προαναφερόμενης εγκυκλίου.

Γ. Με τη διάταξη του τελευταίου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου πέμπτου της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Μεταφορά Μαθητών για το σχολικό έτος 2012–2013» (Α' 171), που κυρώθηκε με το ν. 4089/2012 (Α' 206), παρέχεται στον Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης η αρμοδιότητα να «εγκρίνει» αναλήψεις υποχρεώσεων των ΟΤΑ πρώτου και δευτέρου βαθμού (καθώς και των νομικών προσώπων αυτών που συμπεριλαμβάνονται στους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης), συμπεριλαμβανομένων και των μισθώσεων ακινήτων, που **σωρευτικά:**

- θα βαρύνουν είτε τμηματικά είτε εξ ολοκλήρου τα επόμενα έτη του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής *και*
- υπερβαίνουν το ποσό των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ ετησίως.

Δ. Η προαναφερόμενη διάταξη αφορά κάθε είδους δαπάνες, εκτός από εκείνες που ρητά εξαιρεί ο νομοθέτης (επί παραδείγματι, στο πέμπτο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 21 του ν. 2362/1995, όπως ισχύει, ορίζεται ότι «Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής δεν έχουν εφαρμογή για τις δαπάνες του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων»).

Ε. Με τη διάταξη αυτή:

- Οι εν λόγω πράξεις προστίθενται σε αυτές που αποστέλλονται στον Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, για έλεγχο νομιμότητας, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 225 «Υποχρεωτικός έλεγχος νομιμότητας» του ν. 3852/2010.
- Δεν κάμπτεται το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο άσκησης εποπτείας στους ΟΤΑ, όπως οριοθετείται από το Σύνταγμα και εξειδικεύεται από τις κείμενες διατάξεις του ν. 3852/2010 και του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006), με τις οποίες ρυθμίζονται τα ζητήματα που αφορούν την

άσκηση ελέγχου νομιμότητας επί των κάθε είδους πράξεών τους. Συνεπώς, ο Γενικός Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης **ελέγχει τη νομιμότητα της πράξης και μόνο αυτήν**, κατά τα οριζόμενα στην παρ. 3 του ανωτέρω άρθρου.¹

- Δεν ρυθμίζονται με ειδικό τρόπο ζητήματα όπως λ.χ. επισυναπτά δικαιολογητικά σε τέτοιου είδους πράξεις. Ως εκ τούτου, ως συνοδευτικά των εν λόγω πράξεων, αποστέλλονται τα κάθε είδους έγγραφα στοιχεία που είναι αναγκαία, κατά περίπτωση, για τη νόμιμη έκδοσή τους.

Τέλος, σας γνωρίζουμε ότι, σε χρόνο προγενέστερο της ψήφισης του ν. 4089/2012, εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 3170/2012 απόφαση του VI Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με την οποία το Τμήμα έκανε δεκτό ότι, λαμβανομένης υπόψη της ίδιας νομικής προσωπικότητας και της λειτουργικής, δημοσιονομικής και οργανικής αυτοτέλειας, που το Σύνταγμα αναγνωρίζει στους ΟΤΑ, καθώς και της οριοθέτησης της ασκούμενης από το Κράτος εποπτείας επί αυτών αποκλειστικά σε έλεγχο νομιμότητας, οι υπό συζήτηση διατάξεις του ν. 2362/1995 είναι μη εφαρμοστέες στην περίπτωση τους. Τούτο διότι η προηγούμενη έγκριση του εποπτεύοντος Υπουργού σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθεί ως απλός έλεγχος νομιμότητας και ως εκ τούτου υπερβαίνει τα επιτρεπόμενα από το Σύνταγμα όρια εποπτείας του Κράτους επί των ΟΤΑ.

Από το Υπουργείο μας θα ζητηθεί άμεσα η παροχή σχετικής γνωμοδότησης από το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, ειδικότερα ως προς το εάν συντρέχει ζήτημα υπέρβασης του επιτρεπόμενου από το Σύνταγμα ορίου εποπτείας επί των ΟΤΑ και έπειτα από την έναρξη ισχύος των διατάξεων του ν. 4089/2012.

Ο ΓΕΝ. ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛΑ ΚΥΡΙΑΚΟΥ

Θ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

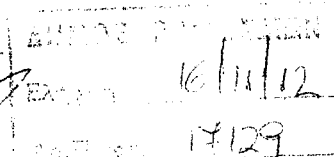
¹ «3. Ο Ελεγκτής Νομιμότητας ελέγχει τη νομιμότητα της απόφασης μέσα σε αποκλειστική προθεσμία σαράντα (40) ημερών από την περιέλευσή της στην Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α. και εκδίδει υποχρεωτικά ειδική πράξη. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι η απόφαση είναι παράνομη, τότε αυτή ακυρώνεται».

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

1. Υπουργείο Οικονομικών
Γενικό Λογιστήριο του Κράτους
α) Γεν. Διεύθυνση Δημοσιονομικών Ελέγχων
Δ/ση 26^η
Κηφισίας 124
Τ.Κ. 115 26 - ΑΘΗΝΑ
β) Γεν. Διεύθυνση Θησ/κίου & Προϋπολογισμού
Δ/ση π/υ Φορέων Γεν. Κυβέρνησης
Πανεπιστημίου 37
Τ.Κ. 101 65 - ΑΘΗΝΑ
2. Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας
Ακαδημίας 65 & Γενναδίου 8
Τ.Κ. 106 78 - ΑΘΗΝΑ
3. Ένωση Περιφερειών Ελλάδας
Μεσογείων 15
Τ.Κ. 115 26 - ΑΘΗΝΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γρ. Υπουργού
(σχετ. 5583/2012)
2. Δ/ση Οικονομικών Τ.Α.
- Τμήμα Οικονομικής Δ/σης & Προϋπολογισμού
3. Δ/ση Οικονομικού

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΤΜΗΜΑ VI

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 19 Οκτωβρίου 2012 με την ακόλουθη σύνθεση: Σωτηρία Ντούνη, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του VI Τμήματος, Βασιλική Ανδρεοπούλου και Σταμάτιος Πουλής, Σύμβουλοι, Αντιγόνη Στίνη και Ιωάννης Βασιλόπουλος, Πάρεδροι. Γραμματέας η Πελαγία Κρητικού, υπάλληλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου με βαθμό Β', κατηγορίας ΔΕ, που νομίμως εκτελεί τα καθήκοντα του ελλείποντα Γραμματέα του VI Τμήματος.

Για να αποφασίσει σχετικά με την από 9 Οκτωβρίου 2012 αίτηση του Δήμου Βριλήσσιων, νομίμως εκπροσωπούμενου, ο οποίος εδρεύει στα Βριλήσσια Αττικής (οδός Δ. Βερνάρδου αριθ. 23) και παρέστη δια της πληρεξούσιας δικηγόρου του Γεωργίας Γεωργή (Α.Μ./Δ.Σ.Α. 17424).

Με την αίτηση αυτή επιδιώκεται η ανάκληση της 28/2012 Πράξης της Επιτροπής του Ελεγκτικού Συνεδρίου στο Δήμο Αμαρουσίου.

Κατά τη συνεδρίαση το Δικαστήριο άκουσε:

Την πληρεξούσια δικηγόρο του αιτούντος, η οποία ζήτησε να γίνει δεκτή η υπό κρίση αίτηση.

Τον Αντεπίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο Αντώνιο Νικητάκη, που αναπληρώνει νομίμως τον κωλυόμενο Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας, ο οποίος ανέπτυξε την από 19.10.2012 γνώμη του και πρότεινε την παραδοχή της υπό κρίση αίτησης.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα αυτού, με την παρουσία όλων των ανωτέρω μελών του.

Άκουσε τον εισηγητή Σύμβουλο Σταμάτιο Πουλή και

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφθηκε κατά το Νόμο

I. Με την υπό κρίση αίτηση του Δήμου Βριλησσιών, για την οποία δεν απαιτείται η καταβολή παραβόλου (άρθρο 56 παρ. 1 του π.δ/τος 774/1980, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 56 παρ. 3 του ν. 3659/2008), ζητείται παραδεκτός η ανάκληση της 28/2012 Πράξης της Επιτροπής του Ελεγκτικού Συνεδρίου στο Δήμο Αμαρουσίου, με την οποία κρίθηκε ότι κωλύεται η υπογραφή του σχεδίου σύμβασης του έργου: «ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΦΘΟΡΩΝ ΑΣΦΑΛΤΟΤΑΠΗΤΩΝ 2012» μεταξύ του αιτούντος και της εργολήπτριας εταιρείας δημοσίων έργων «ΟΥΡΑΝΙΑ Π. ΡΗΓΑ», προϋπολογιζόμενης δαπάνης 298.890,00 ευρώ (συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α. 23%).

II. Επειδή, στο άρθρο 102 του Συντάγματος ορίζεται ότι: «1. Η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων ανήκει στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού. Υπέρ των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης συντρέχει τεκμήριο αρμοδιότητας για τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων.... 2.

Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης έχουν διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια. Οι αρχές τους εκλέγονται με καθολική και μυστική ψηφοφορία, όπως νόμος ορίζει. ....4. Το Κράτος ασκεί στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης εποπτεία που συνίσταται αποκλειστικά σε έλεγχο νομιμότητας και δεν επιτρέπεται να εμποδίζει την πρωτοβουλία και την ελεύθερη δράση τους. Ο έλεγχος νομιμότητας ασκείται, όπως νόμος ορίζει. ....». Περαιτέρω, με τις διατάξεις του Δημοσίου Λογιστικού (ν. 2362/1995 – Α' 247) ορίζεται, στο άρθρο 1 Β, όπως προστέθηκε με το άρθρο 2 του ν. 3871/2010 (Α' 141), ότι «... 2. Η Γενική Κυβέρνηση: περιλαμβάνει την Κεντρική Κυβέρνηση, τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου και δευτέρου βαθμού (Ο.Τ.Α.) και τους Οργανισμούς Κοινωνικής Ασφάλισης (ΟΚΑ) ...» και στο άρθρο 21, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με το άρθρο 4 παρ. 12 του ν. 4038/2012 (Α' 14) ότι: «1. ... 2. Πριν από κάθε ενέργεια για την εκτέλεση οποιασδήποτε δαπάνης του Δημοσίου και των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης απαιτείται σχετική απόφαση ανάληψης υποχρέωσης του αρμόδιου διατάκτη ή του κατά νόμο εξουσιοδοτημένου οργάνου, με την οποία δεσμεύεται η αναγκαία πίστωση (δημοσιονομική δέσμευση). 3. Για την ανάληψη υποχρεώσεων που προβλέπεται ότι θα βαρύνουν είτε τμηματικά είτε εξ ολοκλήρου τα επόμενα έτη του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής ... και υπερβαίνουν ετησίως το ποσό των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ κατά Κωδικό Αριθμό Εξόδου του προϋπολογισμού, απαιτείται προηγούμενη έγκριση του Υπουργού Οικονομικών για τους φορείς της Κεντρικής Διοίκησης. Για τους λοιπούς φορείς της Γενικής Κυβέρνησης απαιτείται έγκριση του εποπτεύοντος Υπουργού για την

ανάληψη υποχρεώσεων που θα βαρύνουν είτε τμηματικά είτε εξ ολοκλήρου τα επόμενα έτη του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής ... και υπερβαίνουν το ποσό των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ. ....». Τέλος, το π.δ. 113/2010 «Ανάληψη υποχρεώσεων από τους διατάκτες» (Α' 194) ορίζει, στο άρθρο 1 ότι: «1. Οι διατάξεις του παρόντος π.δ. εφαρμόζονται σε όλους τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης. ....», στο άρθρο 2 ότι: «1. ... 2. Πριν από κάθε ενέργεια για την εκτέλεση οποιασδήποτε δαπάνης του Δημοσίου και των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης απαιτείται σχετική απόφαση ανάληψης υποχρέωσης του αρμόδιου διατάκτη ή του κατά νόμο εξουσιοδοτημένου οργάνου, με την οποία εγκρίνεται η πραγματοποίηση της δαπάνης και δεσμεύεται η αναγκαία πίστωση (δημοσιονομική δέσμευση - άρθρο 21 παρ. 2 του ν. 2362/1995). ...».

III. Από τις προδιαληφθείσες διατάξεις συνάγεται ότι ο συνταγματικός νομοθέτης, με το άρθρο 102 του Συντάγματος, αναθέτει τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού (ΟΤΑ). Για τη διεκπεραίωση και εκπλήρωση από τους ΟΤΑ των αρμοδιοτήτων τους, το Σύνταγμα τους αναγνωρίζει: α) ίδια νομική προσωπικότητα, διακεκριμένη από εκείνη του κράτους υπό στενή έννοια, β) λειτουργική αυτοτέλεια, δηλαδή διοίκηση των υποθέσεών τους χωρίς την υποχρέωση υποταγής σε οδηγίες και εντολές από την κεντρική ή αποκεντρωμένη διοίκηση, γ) δημοσιονομική αυτοτέλεια, υπό την έννοια της καταρτίσεως ξεχωριστού προϋπολογισμού και απολογισμού και της υπάρξεως ίδιας περιουσίας και εσόδων και δ) οργανική

9

αυτοτέλεια, η οποία έγκειται αφενός μεν στον αυτοκαθορισμό από τους Ο.Τ.Α. των φορέων των οργάνων που τους διοικούν, αφετέρου δε στον τυπικό διαχωρισμό του προσωπικού των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης από το προσωπικό των κρατικών υπό στενή έννοια υπηρεσιών. Η εποπτεία δε που ασκεί το Κράτος (κεντρική και αποκεντρωμένη διοίκηση) επί των Ο.Τ.Α. είναι αυστηρώς οριοθετημένη και περιορίζεται, κατά το Σύνταγμα, "αποκλειστικά σε έλεγχο νομιμότητας", υπό την προϋπόθεση μάλιστα ότι ο έλεγχος αυτός δεν "εμποδίζει την πρωτοβουλία και την ελεύθερη δράση τους". Συνεπώς, ο έλεγχος που το εποπτεύον κρατικό όργανο επιτρέπεται να ασκήσει επί των πράξεων ενός ΟΤΑ συνίσταται σε έλεγχο αφενός μεν της τήρησης των όρων της εξωτερικής νομιμότητας της επίμαχης πράξεως (αρμοδιότητα οργάνου και διαδικασία εκδόσεως της πράξεως), αφετέρου δε της συμμόρφωσης του ΟΤΑ προς τις υπαγορευόμενες από τις εφαρμοζόμενες νομοθετικές διατάξεις ρυθμίσεις, συμπεριλαμβανομένου του ελέγχου ως προς την ακρίβεια και τον ορθό νομικό χαρακτηρισμό των πραγματικών γεγονότων και περιστατικών, στα οποία στηρίχθηκε το όργανο του Ο.Τ.Α. για να εκδώσει την απόφασή του. Κατ' ακολουθίαν αυτών δοθέντος ότι η εποπτεία συνίσταται αποκλειστικώς σε έλεγχο νομιμότητας, το εποπτεύον όργανο δεν μπορεί να προβεί σε έλεγχο της ίδιας της αξιολόγησης του οργάνου του Ο.Τ.Α. και σε υποκατάσταση της δικής του ουσιαστικής εκτιμήσεως των πραγμάτων σε αυτήν που σχημάτισε το όργανο του ΟΤΑ ούτε να εξετάσει εκ των προτέρων εάν οι επιλογές και προτεραιότητες, που θέτει ο ΟΤΑ, συμβάλλουν ευστοχότερα στο τρόπο λειτουργίας του ή ικανοποιούν αποτελεσματικότερα τις τοπικές ανάγκες, διότι στις περιπτώσεις αυτές θα

υπερέβαινε την αρμοδιότητά του και θα προχωρούσε σε αποδοκιμαζόμενο από το Σύνταγμα έλεγχο σκοπιμότητας. Ενόψει των ανωτέρω συνταγματικών περιορισμών και δεσμεύσεων, οι προπαρατεθείσες διατάξεις του άρθρου 21 παρ. 3 του ν. 2362/1995, με τις οποίες απαιτείται πριν από κάθε ενέργεια των Ο.Τ.Α., η οποία συνεπάγεται δαπάνη, εκτεινόμενη σε περισσότερα του ενός οικονομικά έτη, μεγαλύτερη των 50.000,00 ευρώ ετησίως, έγκριση του εποπτεύοντος Υπουργού, αφενός μεν πλήττουν, κατά τρόπο ανεπίτρεπτο συνταγματικώς, την κατοχυρωμένη από το άρθρο 102 παρ. 2 του Συντάγματος οικονομική αυτοτέλεια των Ο.Τ.Α., αφετέρου δε υπερβαίνουν τα επιτρεπόμενα όρια εποπτείας του Κράτους επί των Ο.Τ.Α. Τούτο δε διότι η ως άνω προηγούμενη έγκριση του εποπτεύοντος Υπουργού σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθεί ως απλός έλεγχος νομιμότητας των πράξεων των Ο.Τ.Α., δοθέντος ότι επιχειρείται ο εκ των προτέρων έλεγχος των αξιολογήσεων, επιλογών και προτεραιοτήτων, στις οποίες προβαίνει ο ΟΤΑ για την εξυπηρέτηση των τοπικών του αναγκών και συνακολούθως ο έλεγχος της σκοπιμότητας της γενεσιουργού της δαπάνης διοικητικής πράξης. Επιπροσθέτως, η απαίτηση σύμπραξης της κεντρικής διοίκησης για τη διενέργεια δαπάνης ύψους 50.000,00 ευρώ, εκτεινόμενης σε περισσότερα έτη, παρεμποδίζει προδήλως, ενόψει του ύψους της, την πρωτοβουλία, την ελεύθερη δράση και την άσκηση των αρμοδιοτήτων των Ο.Τ.Α. και κατά τούτο η σχετική διάταξη είναι, επίσης, αντίθετη προς το Σύνταγμα. Κατ' ακολουθίαν, οι διατάξεις του άρθρου 21 παρ. 3 του ν. 2362/1995, κατά το μέρος που απαιτούν προηγούμενη έγκριση του εποπτεύοντος Υπουργού για τις άνω των

50.000,00 ευρώ πολυετείς υποχρεώσεις των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, δεν επιδέχονται καμίας εναρμονισμένης με το Σύνταγμα ερμηνείας και, ως αντίθετες προς τις ανωτέρω συνταγματικής ισχύος διατάξεις, είναι ανίσχυρες και μη εφαρμοστέες.

IV. Στη υπό κρίση υπόθεση, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα ακόλουθα: Με την 72/6.4.2012 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου Βριλησίων ψηφίστηκε πίστωση ύψους 180.000,00 ευρώ, σε βάρος του προϋπολογισμού του Δήμου για το οικονομικό έτος 2012, με σκοπό την εκτέλεση του έργου: «ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΦΘΟΡΩΝ ΑΣΦΑΛΤΟΤΑΠΗΤΩΝ 2012», προϋπολογιζόμενης δαπάνης 298.890,00 ευρώ (συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α. 23%). Δεδομένου ότι η επίβαρυνση για την εκτέλεση του έργου εκτείνεται σε περισσότερα του ενός οικονομικά έτη, στην απόφαση ανάληψης υποχρέωσης προβλέφθηκε ότι το ποσό των 180.000,00 ευρώ θα βαρύνει τον προϋπολογισμό του Δήμου, οικονομικού έτους 2012, ενώ το υπόλοιπο ποσό, ύψους 118.890,00 ευρώ, θα βαρύνει τον προϋπολογισμό του οικονομικού έτους 2013. Ακολούθως, με την 81/20.4.2012 απόφαση της ίδιας Οικονομικής Επιτροπής εγκρίθηκαν οι όροι της διακήρυξης για τη δημοπράτηση του έργου με ανοικτή διαδικασία και κριτήριο κατακύρωσης τη χαμηλότερη τιμή. Στις 15.5.2012, ημερομηνία διενέργειας του διαγωνισμού, προσήλθαν και υπέβαλαν προσφορές δέκα (10) εργοληπτικές επιχειρήσεις. Η Επιτροπή του Διαγωνισμού, μετά από την αξιολόγηση των επτά κριθείσων παραδεκτών προσφορών, κήρυξε προσωρινό μειοδότη την εργολήπτρια εταιρεία δημοσίων έργων «ΟΥΡΑΝΙΑ Π. ΡΗΓΑ» (1η σε σειρά μειοδοσίας), με ποσοστό έκπτωσης 44,00% επί των τιμών της μελέτης

του έργου. Κατά του ως άνω πρακτικού δεν ασκήθηκαν ενστάσεις και με την 156/19.6.2012 απόφαση της ανωτέρω Οικονομικής Επιτροπής εγκρίθηκαν τα πρακτικά του διαγωνισμού και η κατακύρωση του αποτελέσματος αυτού στην αναδειχθείσα μειοδότηρα εταιρεία. Τα στοιχεία της διαγωνιστικής διαδικασίας καθώς και το οικείο σχέδιο σύμβασης υποβλήθηκαν ενώπιον της αρμόδιας Επιτροπής του Ελεγκτικού Συνεδρίου, προκειμένου να διενεργηθεί ο προβλεπόμενος από τις κείμενες διατάξεις (άρθρο 278 παρ. 1 του ν. 3852/2010) προσυμβατικός έλεγχος νομιμότητας. Μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου εκδόθηκε η προσβαλλόμενη Πράξη, με την οποία η Επίτροπος του Ελεγκτικού Συνεδρίου στο Δήμο Αμαρουσίου έκρινε ότι κωλύεται η υπογραφή του σχετικού σχεδίου σύμβασης, με την αιτιολογία ότι δεν έχει εκδοθεί από τον εποπτεύοντα το Δήμο Βριλησσιών Υπουργό, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 21 του ν. 2362/1995, όπως ισχύει, εγκριτική απόφαση για την ανάληψη της υποχρέωσης που απορρέει από την επίμαχη σύμβαση, δεδομένου ότι αυτή συνεπάγεται οικονομική επιβάρυνση μεγαλύτερη των 50.000,00 ευρώ ετησίως για το Δήμο και εκτείνεται σε περισσότερα του ενός οικονομικά έτη (2012 - 2013).

V. Με τα δεδομένα αυτά και σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν στη σκέψη III της παρούσης, οι ως άνω διατάξεις του άρθρου 21 παρ. 3 του ν. 2362/1995, κατά το μέρος που απαιτούν προηγούμενη έγκριση του εποπτεύοντος Υπουργού για τις άνω των 50.000,00 ευρώ πολυετείς υποχρεώσεις των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, είναι αντίθετες προς το Σύνταγμα και επομένως ανίσχυρες και μη εφαρμοστέες. Συνεπώς, εσφαλμένως έγινε δεκτό με την προσβαλλόμενη Πράξη

ότι απαιτείται η προσκόμιση τέτοιας έγκρισης, όπως άλλωστε βασίμως προβάλλει και ο αιτών Δήμος με την εξεταζόμενη αίτηση ανάκλησης. Κατ' ακολουθίαν, πρέπει να γίνει δεκτή η αίτηση και να ανακληθεί η προσβαλλόμενη Πράξη της Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου στο Δήμο Αμαρουσίου, το δε οικείο σχέδιο σύμβασης μπορεί να υπογραφεί, δοθέντος ότι δεν αναδείχθηκε με την ανακαλούμενη Πράξη άλλος λόγος διακωλυτικός της υπογραφής του.

Δια ταύτα

Δέχεται την αίτηση.

Ανακαλεί την 28/2012 Πράξη της Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου στο Δήμο Αμαρουσίου.

Αποφαίνεται ότι δεν κωλύεται η υπογραφή του σχεδίου σύμβασης μεταξύ του Δήμου Βριλησίων και της εργολήπτριας δημοσίων έργων «ΟΥΡΑΝΙΑ Π. ΡΗΓΑ» για την εκτέλεση του έργου: «ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΦΘΟΡΩΝ ΑΣΦΑΛΤΟΤΑΠΗΤΩΝ 2012».

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στην Αθήνα στις 2 Νοεμβρίου 2012.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΣΩΤΗΡΙΑ ΝΤΟΥΝΗ

Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ ΠΟΥΛΗΣ

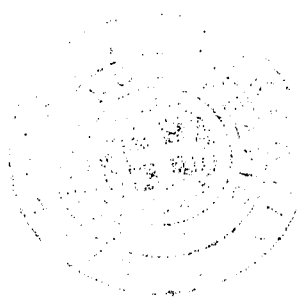
Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ α.α.

ΠΕΛΑΓΙΑ ΚΡΗΤΙΚΟΥ

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριο του Δικαστηρίου
στις 14 Νοεμβρίου 2012.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΡΑΒΟΚΥΡΗΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΙΩΑΝΝΑ ΑΝΤΩΝΟΓΙΑΝΝΑΚΗ

15 / 11 / 12
Η Γραμματέας
Ιωάννα Αντωνογιαννάκη